

DATUM	01/18/21
AAN	Commissie Omgevingsvisie
VAN	Gedeputeerde Van Essen
ONDERWERP	Toelichting Utrecht Nabij tbv commissie Omgevingsvisie 20 januari 2021

U heeft aangegeven tijdens de commissie Omgevingsvisie op 20 januari 2021 met elkaar te willen spreken over Utrecht Nabij, het eindrapport van het MIRT onderzoek uitgevoerd voor de regio Utrecht. In deze memo wordt de aanleiding geschetst en wordt ingegaan op de inhoudelijke keuzes die gemaakt zijn en hoe die zich verhouden tot de uitgangspunten en kaders die u heeft meegegeven.

Utrecht Nabij

Utrecht Nabij is het resultaat van een MIRT onderzoek dat uitgevoerd is als onderdeel van het programma U Ned waarin samengewerkt wordt door Rijk, provincie Utrecht en de regio U10. Tijdens het BO MIRT op 21 november 2018 is besloten een MIRT onderzoek uit te voeren in de regio Utrecht. De doelstelling van het MIRT onderzoek is als volgt geformuleerd:

“het gezamenlijk inzicht verkrijgen in een effectieve aanpak van de verstedelijking (wonen, werken, maar ook leefbaarheid) en daarmee samenhangende mobiliteitsopgaven en bereikbaarheidsknelpunten (o.a. NMCA) voor alle modaliteiten. Dit om samenhangende/ integrale besluiten te nemen over de lange termijn verstedelijking.”

Een MIRT onderzoek is een systematiek die vastgelegd is in de Spelregels van het MIRT (2016). Volgens de spelregels wordt het MIRT Onderzoek voornamelijk ingezet om de gebiedsgerichte of thematische opgave(n), scope en stakeholders in kaart te brengen wanneer deze nog onvoldoende helder zijn.

Het resultaat van het MIRT onderzoek is “Utrecht Nabij, Ontwikkelperspectief verstedelijking en bereikbaarheid Metropoolregio Utrecht 2040, met een doorkijk naar 2050.

Utrecht Nabij beschrijft op hoofdlijnen hoe het Rijk, de provincie en de regio gezamenlijk vinden hoe de regio Utrecht zich moet ontwikkelen om aan de vraag van woningen en arbeidsplaatsen te voldoen, waarbij de regio bereikbaar en leefbaar blijft.

Utrecht Nabij is op 25 november 2020 vastgesteld in het BO MIRT. Hiermee is Utrecht Nabij een document waarmee richting gegeven wordt aan de verdere ontwikkeling van de regio. Er zijn vervolgspraken gemaakt over de verdere uitwerking van het ontwikkelperspectief en over hoe het perspectief doorwerkt in de (ruimtelijke) plannen van de samenwerkende partijen.

Utrecht Nabij is in lijn met de verstedelijkingsstrategie voor de U16 zoals wij die in de Ontwerp Omgevingsvisie hebben opgenomen. Deze is, samen met het Koersdocument als input gebruikt voor onze inzet voor U Ned en het MIRT onderzoek. Utrecht Nabij komt inhoudelijk in grote lijnen overeen met de Ontwerp Omgevingsvisie Provincie Utrecht. In de Omgevingsvisie die wij aan PS voor zullen leggen ter besluitvorming zullen wij de essentiële en noodzakelijke elementen uit het ontwikkelperspectief overnemen en hiernaar verwijzen. U neemt tijdens het vaststellen van de omgevingsvisie een besluit daarmee een besluit over de uitkomsten van het MIRT onderzoek.

Het vervolgproces dat wij met het Rijk en de regio hebben afgesproken bestaat uit het starten van drie gebiedsonderzoeken en het opstellen van een Mobiliteitsstrategie 2040. Op dit moment worden hiervoor plannen van aanpak opgesteld. Wij zullen u informeren over de inhoud deze plannen van aanpak, waarbij wij u ook informeren over wanneer en op welke wijze u betrokken wordt bij de gebiedsonderzoeken. Vanzelfsprekend zullen wij de uitkomsten van de gebiedsonderzoeken met u delen.

Participatie / informatie MIRT onderzoek aan PS

Provinciale Staten is op sinds 2018 op een aantal momenten geïnformeerd over onder andere het MIRT Onderzoek. Dit is gebeurd door Statenbrieven, een Statenvoorstel over het Beoordelingskader en een aantal informatiebijeenkomsten waar een toelichting is gegeven over het MIRT onderzoek.

Een overzicht van de relevante besluitvormingstraject- en informatiemomenten is in bijgevoegde memo opgenomen.

Inhoudelijke keuze Utrecht Nabij

Utrecht Nabij bevat afspraken over verstelijking, bereikbaarheid en leefbaarheid. Voor de provinciale inbreng in het proces is gebruik gemaakt van het Koersdocument en de Ontwerp Omgevingsvisie Provincie Utrecht. U heeft op 25 september 2019 de uitgangspunten van het MIRT onderzoek voor de thema's wonen, werken, bereikbaarheid, leefbaarheid en energie vastgesteld. Op datzelfde moment heeft u een beoordelingskader voor het MIRT Onderzoek vastgesteld dat gebruikt is om tot een beoordeling van het ontwikkelperspectief te komen. In de door u vastgestelde uitgangspuntennotitie is opgenomen is dat in Utrecht Nabij de grote groei van de regio (wonen, werken, ontmoeten en mobiliteit) op een duurzame wijze wordt gefaciliteerd. Dit betekent dat er de komende twee decennia plek moet worden gevonden voor ruim 80 duizend arbeidsplaatsen en 104 tot 125 duizend woningen, er maatregelen getroffen moeten worden om de regio bereikbaar en leefbaar te houden. Utrecht Nabij laat zien dat er tot 2040 voldaan kan worden aan deze opgaven, binnen de gehanteerde uitgangspunten.

In Utrecht Nabij wordt er op ingezet om de woningbouwopgave zo veel mogelijk in het bestaand stedelijk gebied en rondom OV knopen te realiseren, dit is als uitgangspunt geformuleerd in de door u vastgestelde uitgangspuntennotitie. Deze keuze is gemaakt omdat daarmee zo veel mogelijk aangesloten wordt op de bestaande stedelijke structuren, (lange) verplaatsingen zo veel mogelijk worden voorkomen en zo veel mogelijk gebruik gemaakt kan worden van de bestaande (OV) infrastructuur. Ten slotte draagt verstedelijking in het bestaande stedelijk gebied eraan bij dat de landschappen in Utrecht zo veel mogelijk gevrijwaard blijven van verstedelijking.

Deze inhoudelijke lijn ten aanzien van verstedelijking komt overeen met de huidige beleidskaders van de provincie zoals die opgenomen zijn in de huidige PRS, het Koersdocument, het Afwegingskader Uitbreidingslocaties en de Ontwerp Omgevingsvisie. Uw Staten hebben op 10 maart 2021 de besluitvormingsvergadering over de Omgevingsvisie provincie Utrecht.

Op basis van de door u meegegeven kaders en uitgangspunten en de uitkomsten van Utrecht Nabij is de gezamenlijke conclusie van Rijk, regio en provincie dat de ontwikkeling van Rijnenburg niet nodig is om tot 2040 aan de woningbouwbehoefte te voldoen. Er zijn in het bestaande stedelijke gebied en rondom OV knopen voldoende locaties in beeld om de noodzakelijke woningen te realiseren. Daarbij geldt dat de realisatie van Rijnenburg een grote bereikbaarheids- en financiële opgave met zich meebrengt. De locaties is niet ontsloten met openbaar vervoer en de ontsluiting per weg op het A12 en A2 is complex vanwege de al bestaande overbelasting van het regionale en nationale wegennet.

In de gebiedsonderzoeken en de mobiliteitsstrategie die als vervolg op Utrecht Nabij opgepakt worden door Rijk, provincie en regio, wordt geanticipeerd op de mogelijke ontwikkeling van Rijnenburg na 2040.